

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

**КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО
БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри туристичного та
готельно-ресторанного бізнесу
Тетяна ТЕСЛЕНКО
22.07.2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКСТРЕМАЛЬНИЙ ТУРИЗМ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь **бакалавр**

(назва ступеня вищої освіти – бакалавр або магістр)

Спеціальність **242 Туризм**

(шифр і назва)

Освітня програма **Туризм, наказ №51-02 від 10.06.2021**

(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)

Статус навчальної дисципліни **вибіркова**

(обов'язкова або вибіркова)

Мова навчання: **українська**

Дніпро – 2024

Науково-педагогічний працівник:

Родинський Віктор Олексійович, старший викладач

науковий ступень та/або вчене звання (за наявності)

Досвід роботи: 39 років

Автор:

показники наукової активності (кількісні)

Лектор з навчальних дисциплін:

Фізичне виховання, Спортивний туризм

(перелік освітніх компонентів, що викладаються)

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Екстремальний туризм**» є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань щодо туристичної діяльності та вмінь, на основі вивченого матеріалу, аналізу екстремально-курортного потенціалу країн, визначати потенціал і шляхи організації екстремального туризму.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки): Вивчення навчальної дисципліни «Екстремальний туризм» здійснюється після засвоєння здобувачами знань з навчальних дисциплін «Екологія», «Географія туризму», «Рекреаційна географія», «Основи туризмознавства», «Організація туристичних подорожей», «Туристичні ресурси».

Форми проведення занять: *лекції, практичні заняття.*

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Екстремальний туризм» передбачено:

- для денної форми навчання – залік;
- для заочної форми навчання – залік.

Результати вивчення навчальної дисципліни «Екстремальний туризм»:

- знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук;
- знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ;
- пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;
- аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території;
- застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;
- професійно виконувати завдання в невизначених і екстремальних ситуаціях.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **НАБУТИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЩОДО:**

- 1) здатності до критичного мислення, аналізу та синтезу;
- 2) прагнення до збереження навколишнього середовища;
- 3) навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- 4) здатності працювати в команді та автономно;
- 5) знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;
- 6) здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- 7) здатності аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;
- 8) розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;
- 9) розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);
- 10) здатності забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання ДЕННА Обсяг 3 кредит ЄКТС 90 годин

Курс 3 Групи Г-

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота	
			Всього	Лекції	Семінари	Практи		
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Тема 1. Поняття та класифікація екстремальних видів туризму	12	4	2		2	8	
2	Тема 2. Особливості організації подорожей з екстремальних видів туризму. Історичні передумови розвитку екстремальних видів туризму у світі.	11	4	2		2	7	
3	Тема 3. Повітряний туризм: поняття та організація.	11	4	2		2	7	
4	Тема 4. Водний туризм: поняття та організація.	11	4	2		2	7	
5	Тема 5. Поняття та організація кінного туризму.	11	4	2		2	7	
6	Тема 6. . Організація та проведення подорожей зі спелеотуризму	11	4	2		2	7	
7	Тема 7. Гірськолижний туризм поняття та організація.	11	4	2		2	7	
8	Тема 8. Огляд можливостей регіонів України з розвитку водного та спелеологічного туризму. Категорії та ступені складності туристичних подорожей.	12	4	2		2	8	
	Разом за семестр	90	32	16		16	58	
	Форма підсумкового контролю	залік						

Література та навчальні матеріали:

Основна:

1. Спортивні види туризму: навч. посібник / уклад. Лясота Г.І., – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. –181 с
2. Блистів Т. В. Теорія і практика туристичних походів: навч. посіб. / Горбацьо І. І., Нужний О. В. Л. : НВФ « Українські технології», 2016. 132с.
3. Грабовський Ю. А. Спортивний туризм: навч. посібник. Тернопіль : ТНПУ, 2017. 302 с.
4. Паньків Н., Дрозд Н. Тенденції розвитку екстремального туризму в Україні. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. № 6. С. 130-145.

Додаткова:

1. Ляшенко Д. О. Картографія з основами топографії: навч. пос. для вищ. навч. закл. К.: Наукова думка, 2018. 184 с.
2. Остапчук В. В. Підготовка і проведення туристського походу: навч. посібник. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 89 с.
3. Серебряй В. Походи вихідного дня як форма оздоровчого туризму. *Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького ДПУ імені Григорія Сковороди*: науково-теоретичний збірник. Переяслав-Хмельницький: ПЦ «Ризографіка», 2015. С. 138-148.
4. Родинський В.О. Рішення проблем глобального урбанізму в контексті розвитку культури та туризму / Тесленко Т. В. (тези доп.) // Міжнародна науково-практична конференція «Наука як базис розвитку сучасних країн» /Slovensko, Universitatea de Vest «Vasile Goldiș» din Arad, România, Centrul Universitar Nord din Baia Mare, România, Association of International Educational and Scientific Cooperation, Ukraine, for research and teaching staff of Ukrainian universities on January 27-28, 2022 in Bratislava, Slovakia. С.101-104.
5. Кізюн, А. Тенденції розвитку світового екстремального туризму: проблеми та перспективи. *Економіка та суспільство*, (29). 2021. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-23>.

Політика курсу

За кредитно-модульною системою викладення навчальної дисципліни «Екстремальний туризм» застосовуються такі основні види контролю знань:

- поточний контроль – систематично на різних навчальних заняттях впродовж семестру у формах:
  - усне опитування;
  - письмові контрольні експрес-роботи;
  - тестовий контроль;
  - підсумковий контроль – у кінці семестру після вивчення навчальної дисципліни у формі заліку.

За рішенням викладача або кафедри *нараховуються заохочувальні бали* за наступні види робіт:

- за систематичну продуктивну активність під час проведення аудиторних занять;
- за виконання творчих завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач);
- за участь у конференціях, олімпіадах, спортивних змаганнях, іншій науковій та спортивній роботі.

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили практичні заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу є необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання *академічної доброчесності* передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

Критерії оцінювання знань:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою (екзамен /залік)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Умови нарахування балів
90–100	Відмінно	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; усі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі.
83–89	Добре	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; усі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимальної .
75–82		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком ; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; усі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками .
68–74	Задовільно	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки .
60–67		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково ; не сформовані деякі практичні навички роботи; частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального .
35–59	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково ; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1–34		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не засвоєний ; не сформовані необхідні практичні навички роботи; усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі ; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

Перелік питань до підсумкового контролю:

1. Поняття та класифікація екстремальних видів туризму.
2. Назвіть міжнародні організації, що опікуються питаннями авіаперевезень.
3. Охарактеризуйте поняття «чартерних авіаперевезень». Визначте їх значення при організації туристських маршрутів.
4. Назвіть основні види екстремального туризму. Дайте їм стислу характеристику.
5. Наведіть загальні принципи роботи «бюджетних авіакомпаній». Які види «low-cost» перевізників Ви знаєте?
6. Визначте сутність та роль комп'ютерних систем бронювання при організації туристських поїздок.
7. Методи дослідження ринку екстремальних видів туризму.
8. Які комп'ютерні системи бронювання набули поширення в Україні?
9. Які види автотранспорту, що використовується при обслуговуванні туристів, Ви знаєте?
10. Дайте порівняльну характеристику основним видам автотранспорту.
11. Охарактеризуйте основні принципи надання автотранспорту в прокат. Які найбільш поширені компанії з надання автотранспорту в прокат Ви знаєте?
12. Класифікація екстремальних видів туризму.
13. Організація і проведення подорожей зі спелеотуризму.
14. Дайте характеристику основним видам водного транспорту.
15. Назвіть найбільш відомі круїзні компанії. Складіть порівняльну характеристику круїзних компаній за класом обслуговування.
16. Основні заходи з підвищення ефективності туристичного використання спелеоресурсів.
17. Загальні особливості транспортної системи періоду інтенсивного розвитку.
18. Гірськолижний туризм: поняття та організація.
18. Історія розвитку гірськолижного туризму в Україні.
19. Повітряний туризм: поняття та організаціяажирів.
20. Історія розвитку повітряного туризму.
21. Класифікація парашутного спорту.
22. Історія розвитку гірськолижного туризму в світі.
23. Забезпечення безпеки під час водних маршрутів.
24. Співвідношення основних і додаткових послуг під час круїзу.
25. Водний туризм: поняття та організація.
26. Найпопулярніші водні маршрути.
27. Поняття і розвиток водного туризму в Україні.
28. Поняття та організація кінного туризму.
29. Історія розвитку кінного туризму.
30. Космічний туризм як вид екстремального туризму.

31. Історія розвитку і дослідження космічного туризму.
32. Основні етапи розробки автобусного туру.
33. Специфіка транспортного забезпечення каскадних турів.
34. Правила проведення спортивних туристичних подорожей в Україні..
35. Географія екстремальних видів туризму України.
36. Етапи забезпечення діяльності маршруту для туристів.
37. Сучасний авіаційний і космічний туризм.
38. Огляд регіонів України з можливостей розвитку екстремальних видів туризму.
39. Перші космічні туристи. Вартість польотів. Цікаві факти.
40. Сучасний стан та розвиток екстремального туризму в Україні.